

**Національний університет «Одеська юридична академія»
Факультет прокуратури та слідства (кримінальної юстиції)
Кафедра криміналістики, судових експертиз та поліграфології**

**Національний центр судових експертиз при
Міністерстві юстиції Республіки Молдова
Одеський науково-дослідний інститут судових
експертиз Міністерства юстиції України**

МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

«ЕКСПЕРТНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗСЛІДУВАННЯ ОРГАНІЗОВАНОЇ ЗЛОЧИННОСТІ: МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ТА НАЦІОНАЛЬНА ПРАКТИКА»

27 листопада 2025 року, місто Одеса

**EXPERT SUPPORT IN THE INVESTIGATION OF
ORGANIZED CRIME:
INTERNATIONAL EXPERIENCE AND NATIONAL
PRACTICE**

**Proceedings of the International Scientific and Practical
Conference**

27 November 2025

*Odesa
2025*

*Рекомендовано до друку рішенням кафедри криміналістики, судових експертиз та поліграфології НУ«ОЮА» (протокол № 9 від 24 листопада 2025 року)
Рекомендовано до друку рішенням Вченої ради ОНДІСЕ (протокол №9 від 1 грудня 2025 року)*

Експертне забезпечення розслідування організованої злочинності: міжнародний досвід та національна практика: збірник матеріалів міжнар. наук.-практ. конф. м. Одеса, 27 листоп. 2025 р. / [орг. комітет: С. Ківалов, М. Аракелян, О. Катаррага, Д. Кішко, Д. Колодін, А. Колодіна, Л. Аркуша та ін.]; Нац. ун-т Одеськ. юрид. акад. кафедра криміналістики, суд. експертиз та поліграф.; Нац. центр суд. експерт. при Міністер. юстиц. Респуб. Молдова; Одеськ. Наук.-дослідн. ін-т суд. експер. Міністер. юстиції України. Одеса: НУ «ОЮА», 2025. 450 с.

У збірнику викладено матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Експертне забезпечення розслідування організованої злочинності: міжнародний досвід та національна практика», в якій взяло участь понад 100 науковців і практиків з України та інших держав Європи. Представлено актуальні дослідження обговорень таких наукових і практичних проблем, як: експертне забезпечення протидії окремим видам організованої злочинності; використання спеціальних знань та експертне забезпечення розслідування організованої злочинності в умовах збройного конфлікту; міжнародна співпраця у сфері експертного забезпечення протидії організований злочинності: досвід та практика; інформаційне забезпечення правоохоронних органів у боротьбі з організованою злочинною діяльністю; інноваційні технології та сучасні методи розслідування у протидії організованій злочинності; кримінально-правові, кримінально-процесуальні та кримінологічні проблеми забезпечення протидії організованій злочинності.

Висловлюємо вдячність усім авторам за активну участь, якісний науковий матеріал та високий рівень академічної доброчесності.

Матеріали викладені в авторській редакції.

Відповідальність за зміст, наукову новизну, коректність цитування та достовірність фактичного матеріалу несуть автори.

© НУ «Одеська юридична академія», 2025
© Автори статей, 2025

*Recommended for publication by the decision of the Department of Criminalistics, Forensic Examinations and Polygraphology NU «OLA» (Pr. 9, November 24, 2025)
Recommended for publication by the decision of the Academic Council of ONDISE (Pr. 9, December 1, 2025)*

Expert Support in the Investigation of Organized Crime: International Experience and National Practice: Proceedings of the International Scientific and Practical Conference (Odessa, 27 November 2025) / [Organizing Committee: S. Kivalov, M. Arakelyan, O. Cataraga, D. Kishko, D. Kolodin, A. Kolodina, L. Arkusha et al.]; National University «Odessa Law Academy», Department of Criminalistics, Forensic Examinations and Polygraphology; National Centre of Judicial Expertise of the Ministry of Justice of the Republic of Moldova; Odessa Scientific Research Institute of Forensic Examinations of the Ministry of Justice of Ukraine. Odessa:NU«OLA», 2025. 450 p.

The Proceedings contain papers presented at the International Scientific and Practical Conference «Expert Support in the Investigation of Organized Crime: International Experience and National Practice», which brought together over 100 scholars and practitioners from Ukraine and other European countries. The materials address urgent scientific and practical issues, such as expert support for combating specific types of organized crime; the use of specialized knowledge and expert support for investigating organized crime during armed conflict; international cooperation in forensic support for combating organized crime; information support for law enforcement in countering organized criminal activity; innovative technologies and modern investigative methods; and criminal law, criminal procedure, and criminological issues in ensuring effective counteraction to organized crime.

We express our sincere gratitude to all authors for their active participation, high-quality academic contributions, and strong adherence to academic integrity.

The materials are published in the authors' original versions.

Authors bear responsibility for the content, scientific novelty, accuracy of citations, and reliability of factual information.

© National University «Odessa Law Academy», 2025
© Authors of articles, 2025

Олександр ЧЕРНОВ

КРИМІНАЛІСТИЧНИЙ АНАЛІЗ МЕХАНІЗМІВ ЛЕГАЛІЗАЦІЇ (ВІДМИВАННЯ)
НЕЗАКОННО ОДЕРЖАНИХ КОШТІВ ОРГАНІЗОВАНИМИ ГРУПАМИ І ЗЛОЧИННИМИ
ОРГАНІЗАЦІЯМИ ТА ОЦІНКА МОЖЛИВОСТЕЙ СУДОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ
ЩОДО ЇХ ВИКРИТТЯ.....307

Секція 5

**ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА СУЧАСНІ МЕТОДИ
РОЗСЛІДУВАННЯ У ПРОТИДІЇ ОРГАНІЗОВАНИЙ
ЗЛОЧИННОСТІ.....312**

Борис БАБІН

ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ ТА СУДОВА ЕКСПЕРТИЗА: ВИКЛИКИ ПРАВОЗАСТОСУВАННЯ Й
СТАНДАРТИ РАДИ ЄВРОПИ.....312

Андрій БАТІГ

ПЕРЕДУМОВИ ТА ПІДГОТОВКА ДО ІНТЕГРАЦІЇ АІ В СУДОВУ ЗАЛІЗНИЧНО-
ТРАНСПОРТНУ ЕКСПЕРТИЗУ.....316

Юлія ГРЕСЬ

БІОМЕТРИЧНА ТЕХНОЛОГІЯ ІДЕНТИФІКАЦІЇ ОСОБИ ЯК ДІЄВИЙ ІНСТРУМЕНТ
ПОПЕРЕДЖЕННЯ ТА РОЗСЛІДУВАННЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ.....319

Вікторія ГРИНЕВИЧ

ПОЛІГРАФ ЯК ІНСТРУМЕНТ ОЦІНКИ ДОБРОЧЕСНОСТІ У ПРАВООХОРОННИХ
ОРГАНАХ ТА ЙОГО ВПЛИВ НА ЕФЕКТИВНІСТЬ БОРОТЬБИ З ОРГАНІЗОВАНОЮ
ЗЛОЧИННІСТЮ.....325

Денис КОЛОДІН, Анна КОЛОДІНА

ВИДИ ТА НАПРЯМИ ІДЕНТИФІКАЦІЙНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ПІД ЧАС РОЗСЛІДУВАННЯ
ШАХРАЙСТВ, ВЧИНЕНИХ ІЗ ВИКОРИСТАННЯМ ТЕЛЕКОМУНІКАЦІЙНИХ
ЗАСОБІВ.....330

Каріна ЛУКАЩУК

ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В СУДОВО-ЕКСПЕРТНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ:
ВИКЛИКИ ДЛЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ.....336

Ірина ПИШНЕНКО

КРИМІНАЛІСТИЧНЕ МОДЕЛЮВАННЯ ПОСТКРИМІНАЛЬНОЇ ПОВЕДІНКИ ЯК
ІНСТРУМЕНТ РОЗКРИТТЯ ЗЛОЧИНІВ НАСИЛЬНИЦЬКОЇ СПРЯМОВАНOSTІ.....340

Дмитро ХАМУЛА

АТРИБУЦІЯ МОДЕЛЕЙ КАХЕЛЬНИХ ПЕЧЕЙ ТОВАРИСТВА М.С. КУЗНЄЦОВА:
ПОРІВНЯЛЬНИЙ ТА ІКОНОГРАФІЧНИЙ АНАЛІЗ ІЗ ПРОДУКЦІЄЮ «АРАБІА»,
«РЬОСТРАНД» ТА ФАБРИКИ ВІЛЬГЕЛЬМА АНДСТЕНА.....344

Віктор ШЕВЧУК

ІННОВАЦІЙНІ КРИМІНАЛІСТИЧНІ ЗАСОБИ ПРОТИДІЇ ОРГАНІЗОВАНИЙ ЗЛОЧИННИЙ
ДІЯЛЬНОСТІ У СУЧАСНИХ УМОВАХ ВОЄННИХ ЗАГРОЗ.....349

Лукашук Каріна

*докторка філософії у галузі права, начальниця юридичного відділу,
асистентка кафедри кримінального процесу*

*Національного університету «Одеська юридична академія»,
м. Одеса, Україна*

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-9862-2884>

електронна адреса: lukashchuk611@gmail.com

ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В СУДОВО-ЕКСПЕРТНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ: ВИКЛИКИ ДЛЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

В роботі розглядається використання штучного інтелекту в судово-експертній діяльності, підкреслюючи його потенціал у підвищенні ефективності кримінальних розслідувань та забезпеченні об'єктивності доказів. Водночас автори зазначають виклики, зокрема правові, етичні та технічні труднощі, що виникають при інтеграції ШІ у кримінальний процес, такі питання як достовірності висновків, прозорості алгоритмів та правова невизначеність. Для успішного впровадження ШІ необхідне розроблення чітких стандартів, правового регулювання та підвищення кваліфікації фахівців.

Ключові слова: штучний інтелект, судово-експертна діяльність, кримінальний процес, автоматизація, прогнозування злочинів, алгоритми машинного навчання, прозорість алгоритмів, етичні аспекти, правова регуляція, цифрові докази, справедливий суд.

Lukashchuk Karina

*Doctor of Philosophy in Law, Head of the Legal Department,
Assistant Professor of the Department of Criminal Procedure,
National University «Odesa Law Academy», Odesa, Ukraine*

USE OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE IN FORENSIC ACTIVITIES: CHALLENGES FOR CRIMINAL PROCESS

The paper examines the use of artificial intelligence in forensic activities, emphasizing its potential to increase the efficiency of criminal investigations and ensure the objectivity of evidence. At the same time, the authors note the challenges, in particular, legal, ethical and technical difficulties that arise when integrating AI into the criminal process, such as issues of the reliability of conclusions, transparency of algorithms and legal uncertainty. For the successful implementation of AI, it is necessary to develop clear standards, legal regulation and advanced training of specialists.

Keywords: artificial intelligence, forensic activities, criminal process, automation, crime prediction, machine learning algorithms, transparency of algorithms, ethical aspects, legal regulation, digital evidence, fair trial.

Штучний інтелект (ШІ) стає одним із ключових інструментів трансформації сучасних кримінальних процесів та судово-експертної діяльності. Він пропонує можливості значного підвищення ефективності слідчих та експертних процедур завдяки автоматизації аналізу великих обсягів даних, прогнозуванню поведінки злочинців, виявленню закономірностей у складних доказових матеріалах та підвищенню об'єктивності експертних висновків. Проте інтеграція ШІ у судово-експертну практику породжує комплекс правових, етичних і технічних проблем, що потребують ретельного вивчення та регулювання.

У кримінальному процесі судово-експертна діяльність має вирішальне значення для встановлення істини у справі. Експерти аналізують фізичні, цифрові та біологічні докази, оцінюють їх достовірність і формують висновки, які стають підґрунтям для ухвалення процесуальних рішень. Використання ШІ у цьому контексті здатне автоматизувати низку рутинних процедур, таких як обробка аудіо- та відеоматеріалів, порівняння відбитків пальців, аналіз електронних документів та розпізнавання облич. Це не лише економить час, але й знижує ризик людських помилок. Наприклад, алгоритми машинного навчання вже застосовуються у криміналістиці для прогнозування ймовірності повторних злочинів, ідентифікації шаблонів поведінки підозрюваних та визначення локаційних закономірностей злочинної активності.

Водночас інтеграція ШІ у судово-експертну діяльність ставить низку складних викликів. По-перше, питання достовірності та обґрунтованості висновків, отриманих за допомогою алгоритмів, є критичним. На відміну від традиційної експертизи, де висновок базується на методологічно перевірених процедурах і знаннях експерта, ШІ функціонує за принципом статистичних моделей та нейромереж, що іноді можуть давати несподівані або непередбачувані результати [1]. У кримінальному процесі, де принцип невинуватості і право на справедливий суд є фундаментальними, використання алгоритмів без можливості перевірки їхньої внутрішньої логіки створює ризик порушення прав учасників справи.

По-друге, проблема прозорості алгоритмів є вагомою. Багато сучасних систем штучного інтелекту, особливо ті, що базуються на глибокому навчанні, є «чорними скриньками» – навіть розробники не завжди можуть пояснити, чому алгоритм ухвалив певне рішення. У контексті кримінального процесу це ускладнює питання допустимості доказів і перевірки експертних висновків. Судові органи поки що не мають достатнього досвіду оцінки таких матеріалів, що ставить під сумнів процесуальну справедливість.

Третім викликом є правова невизначеність. Національне законодавство більшості держав, включно з Україною, не містить спеціальних норм щодо використання ШІ у судово-експертній діяльності. Це створює прогалини у регулюванні, зокрема у питаннях процедурної допустимості доказів, відповідальності за помилки алгоритмів, порядку залучення експертів до інтерпретації результатів роботи систем штучного інтелекту. Без чітких стандартів

виникає ризик, що висновки ІІІ будуть або неправомірно використовуватися в суді, або взагалі не визнаватися, що підриває ефективність кримінального правосуддя [2].

Четвертим аспектом є етичний вимір застосування ІІІ. Використання алгоритмів для прогнозування поведінки підозрюваних або оцінки ризику повторних злочинів може призводити до дискримінації за ознаками соціальної, расової або економічної приналежності. Крім того, існує небезпека надмірної залежності слідства від автоматизованих систем, що знижує роль людського фактору, критичного мислення та професійного досвіду експертів.

В Україні питання впровадження ІІІ у кримінальне судочинство стає особливо актуальним у контексті численних воєнних і економічних злочинів, а також збільшення обсягу цифрових доказів у справах, пов'язаних з кіберзлочинністю. На сьогодні Національна поліція та Державне бюро розслідувань тестують системи для автоматизованого аналізу відео- та фотоматеріалів, цифрових документів та соціальних мереж. Проте відсутність чітких процедур оцінки доказів, отриманих із допомогою ІІІ, уповільнює їхню інтеграцію у національні кримінальні процеси та ставить під загрозу відповідність принципу справедливого суду.

Ефективне використання ІІІ у судово-експертній діяльності вимагає одночасного розвитку кількох напрямів. По-перше, необхідне правове регулювання, яке визначатиме процедури допуску ІІІ до експертних завдань, стандарти верифікації алгоритмів, права і обов'язки експертів, а також допустимість результатів у суді. По-друге, потрібно підвищення кваліфікації суддів і слідчих, здатних оцінювати і критично аналізувати матеріали, отримані із залученням ІІІ. По-третє, важливе створення технологічних стандартів і сертифікації алгоритмів, щоб забезпечити їхню надійність, прозорість та відтворюваність результатів [3].

Таким чином, штучний інтелект є потужним інструментом модернізації судово-експертної діяльності, який здатний підвищити ефективність розслідувань і забезпечити більш швидке та об'єктивне оцінювання доказів. Проте його інтеграція в кримінальний процес пов'язана з низкою викликів: правових, етичних і методологічних. Успішне впровадження ІІІ потребує гармонізації законодавства, розробки національних стандартів експертної практики, а також підготовки фахівців, здатних забезпечити баланс між автоматизацією та дотриманням фундаментальних прав людини. У довгостроковій перспективі ефективне використання ІІІ може стати потужним засобом забезпечення справедливого суду, проте це потребує системного і комплексного підходу, який поєднує технологічну інновацію з принципами кримінального права та етики.

Перелік використаних джерел:

1. Баранов О. А. Визначення терміну «штучний інтелект». Інформація і право. 2023. № 1 (44). URL: https://ippi.org.ua/sites/default/files/5_28.pdf.

Section 5. Innovative technologies and modern investigation methods in combating organized crime

2. Чечіль Ю. Досвід діяльності експертних служб в умовах воєнного стану. Досвід і проблеми судово-експертної діяльності в умовах воєнного стану в Україні: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (Львів – Київ – Одеса; 28.09.2023). Львів, 2023. URL: <http://ndeks.lviv.ua/pdf/a05122023.pdf>.

3. Чорний С., Брендель О., Гратіашвілі Д. Authenticate images based on their semantic segmentation in deep learning neural networks with their pre-processing with use of filtering methods / С. Чорний, О. Брендель, Д. Гратіашвілі. Theory and Practice of Forensic Science and Criminalistics. 2022. Vol. 26, No. 1.